

Март

АГИТАТОРДЫН
БЛОКНОДЫ №3

Бастыра ороондордын пролетарийлери, бириккилегер!

АГИТАТОРДЫН' БЛОКНОДЫ

3 №
март
1973 j.

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын
пропаганда ла агитация бөлүги

ВЬЕТНАМГА — АМЫР-ЭНЧҮ!

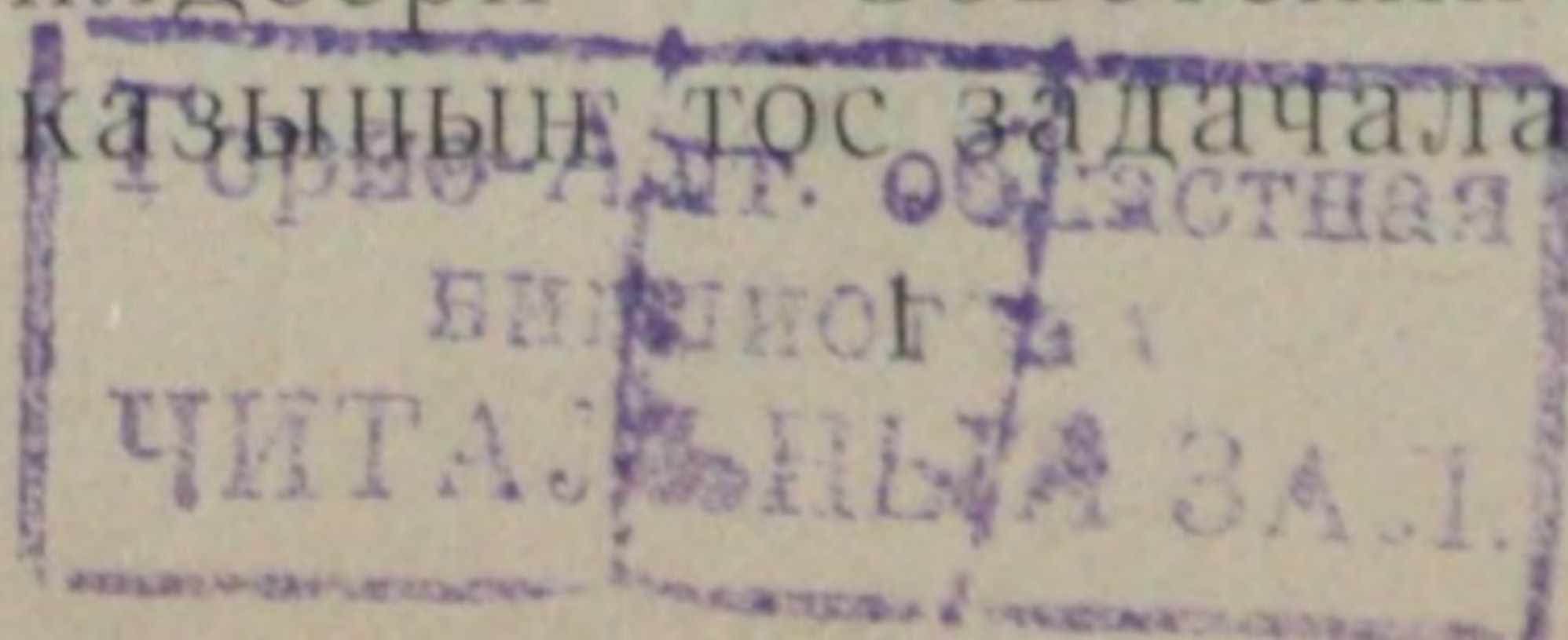
Вьетнамда јууны токтодоры ла амыр-энчүни орныктарары керегинде Јөптөжүге кол салынганы керегинде јетирүни бистин партия, бастыра советский албаты, телекейде ак санаалу ончо улус сүрекей сүүнип ле јарадып уккан.

Канча јылга улалган калапту јууны токтотконы элден ле озо вьетнам албатынын ат-нерелү тартыжузынын шылтузы, онын бойынын јаан једими, американский империализмди јенип чыкканы болуп јат.

Экинчи јанынан, вьетнам албаты мындый јаан јенүге социалистический ороондордын јөмөлтөзинин, Советский Союзтын јаантайын јетирген военный ла экономический јаан болужынын шылтузында једип алган.

Бу јенүге једип аларга Вьетнамнын албатызына ончо революционерлер, амыр-энчү учун ла ичкери өзүм учун тартыжаачылар, јер-телекейде ак санаалу ончо улус болужын јетирген дезе, јастыра болбос.

Вьетнамда јууны токтодоры учун тартыжу — бистин башкарунын тышјанындагы политиказынын, КПСС-тин XXIV съезди јараткан амыр-энчүнин программазынын эн јаан учурлу ууламјызы. «Индокитайдагы јуу-чакты токтодорын јеткилдеери — Советский Союзтын тышјанындагы политиказынын тос задачаларынын бирүзи деп,

бис јаантайын айдып туратаныс» — деп, КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызы Л. И. Брежнев СССР-дин 50 жылдыгы керегинде докладында айткан.

Јуу-чакты токтодоры керегинде Јөптөжүнүн баштапкы статьясында мынайда айдылган: «Вьетнам керегинде 1954 жылда Женевада кол салган јөптөжүлөрдө айдылганы аайынча, Вьетнамнын кемнен де камааны јок болорын, онын суверенитедин, бирлигин ле турган јери бүдүн болорын Американын Бириктирилген Штаттары ла өскөдө ороондор тооп турулар».

Бу Јөптөжүдө мынайда айдылганы бистин сйдө империализм социализмди јенип болбозын керелейт.

Американын империалистический башкараачылары Вьетнам керегинде 1954 жылда Женевада јарадылган јөптөжүлөрдө бүдүреринен мойнойло, јуу-чак баштагандар. Бу јуу телекейде эн јеткерлү јуу-чак болгон.

Оны бис ненин учун эн јеткерлү јуу деп көрүп турубыс?

Баштапкысында, США-нын Вьетнамга агрессивный табару эдип, јуу-чак баштаганы бастыра телекейде айдалганы катуландырган, албатылар ортодо колбуларды јарандыраарына јаан буудак эткен, ороондор ортодо көп сурактардын аайына чыгар ишти тутаткан.

Экинчизинде, Вьетнамда башталган јуудан улам телекейлик јуу-чак башталардан маат јок болгон, ненин учун дезе бу јууда телекейлик эки системанын јилбүлери удурлажа табарышкан.

Үчинчизинде, США-нын јуу башкараачылары «јер-бойлорында јуулар өткүрер» ле «коммунизмди улай-те-лей јоголтор» деген амадуларын бүдүрерин Вьетнамнын јеринен баштаар деп албадангандар. Олордын шүүлте-зиле болзо, Вьетнамнын јеринде мындый амадуга једерге јенил болгон, ненин учун дезе, Вьетнамнын јери социалистический системазынын төс ороондорынан ыраак; США-нын јуулажар да, экономический де ийде-күчи Вьетнамдыйынан чик јок јаан, США-нын албатызы-

нын тоозы Вьетнамдыйынан 7 катапка көп; Китайдын башкараачылары Вьетнамга болужары керегинде кыйгырыжып та турза, чын керекте Пекиннинг политиказы США-га тузалузы јарт болгон.

Вьетнамда јуу-чакты баштап тура, США-нын јуу баштаачылары мындый амадуларга једип аларга санангандар:

— Түштүк Вьетнамда национально-јайымдалаачы тартыжуны туй базала, онойдо бастыра национально-јайымдалаачы движениеде туружып тургандарды мокодор;

— Вьетнамнын Демократический Республикасында социализмди төзсөрине чаптык эдер ле социализмнин системазынын бирлигин уйдадар;

— СССР-ле јуулажар учуралга белетенип, Түштүк-Күнчыгыш Азияда јаан ийде-күчтү военный плацдарм төзөп алар;

— Телекейдин бу бөлүгинде Японияга ла Францияга тыгыдынар арга бербеске, мында США-нын туружын тыгыдып алар.

Мындый политический ле стратегический амадуларына једип аларга болуп, США Вьетнамда сырагай јангы деген јуу-јепселдерди тузаланган, сүрекей көп акча-јөө-жө чыгымдаган, улустарын да карамдабаган.

Је США ДРВ-ны бомбалап коркыдар, «вьетнамизация» өткүрип, «Түштүк Вьетнамды јобожыдар» деген амадуларына једип болбогон.

Американский газеттерде бичилгениле болзо, Американын 17 армейский дивизиянын 8 дивизиязы, јуулажар самолеттордын көп сабазы, талай пехотазынын 4 дивизиязынын экүзи, јетинчи флотынын керептеринин 30 проценти Вьетнамда јуулашкан. Вьетнамнын јеринде бир сйдө јуулажып турган американский солдаттардын ла офицерлердин тоозы 550 мунга једип туратан.

Ого үзеери, Вьетнамда Америкага болужып, Сайгондогы марионеточный башкарунын 750 мунган ажыра

черүзи, Түштүк Кореянын, Австралиянын, Новая Зеландиянын, Филиппиндердин ле Таиландтын 70 мунга жуук черүлери жуулашкан.

Онойдордо, Вьетнамда США-нын јанынан текши тоозы 1 миллион 350 муннан ажыра черү турушкан.

США-нын ла онын сателлиттеринин бу кире черүлерине удурлажа Јайымдаларынын Национальный Фронтынын 118 мун кижилү черүзи ле партизандардын жуу-јепселдү отрядтарында 200 мун кижии тартышкан. Олорго ДРВ-нын 80 мунга жуук военнослужащийлери болушкан. Анайдарда, Түштүк Вьетнамда патриотический ийде-күчтеринде 400 мунга жуук кижии болгон. Јаңыс тоозынан да көрзө, агрессордын ийде-күчи патриотический ийде-күчтерден төрт катапка көп болгон. Мынча кире көп черүлү де болзо, США бойынын амадузына једип болбогон.

Вьетнамдагы жуу Американын ичбойындагы керектерине кандый камаанын јетиргенин көрөликтер. США-нын Вьетнамдагы жууга чыгарган чыгымдары 140 миллиард долларга жуукташкан. Мынан улам Американын экономиказы «кызып чыккан», федеральный бюджетте ле төлөжөтсн баланста чыгымдар кирелтеден ашкан, промышленный производство астаган.

Вьетнамдагы жууда 56227 американский солдат ла офицер өлтүрткен, 350 муннан ажыра улус шыркаткан, 300 муннан ажыра улус тропический оорулардан ла јыланга чактырып оорыйла, стройдон чыккандар.

Вьетнамдагы агрессивный жууда Америка төрт муннан ажыра самолеттор ло вертолеттор јылыйткандар. Түндүк Вьетнамнын јерин калганчы катап бомбологон тушта, 18 декабрьдан ала 1 январьга јетире, 81 американский самолет, ол тоодо Б-52 деп 34 уур бомбардировщик оодо аттырган.

Вьетнамдагы жууда бадалган Американын албатылар ортодо тоомјызы јабызаган. НАТО деп агрессивный биригүде США-нын айалгазы билдирлү ујадаган. Амери-

канын агрессиясын Франциянын, Норвегиянын, Даниянын, Голландиянын ла өскө ороондордын башкарулары кезем жаратпай турулар.

Онойдордо, США-нын агрессивный политиказын көп капиталистический де ороондор жөмөбөй туру.

Вьетнамдагы жууны Американын бойынын да албатызы жаратпай барган. Анда албаты ортодо калганчы катап сурулаш өткүрилерде, американецтердин 61 проценти жууны чек жаратпай турганы, жуу өткүрери американецтерге керек жок, жуу баштаганы Американын жаан жастыразы деп көрүп турганы жарталган.

Онойдордо, США жууда жеңү алып болбогон, «вьетнамизация» эдер деген амадузына жедип болбогон.

Вьетнамнын албатызы кайкамчылу героизм көргүскен. Вьетнам 1944 жылдан бери жуулажып жат, жартап айтса, ондо 30 жаштан жийт улус амыр жүрүм көргөлөк. «Вьетнамнын жеңүзи бойынын жайымы ла кемнен де камааны жок болоры учун тартыжып, класс жанынан карындаштардын, жер үстүндө ончо революционный ла прогрессивный ийде-күчтердин жаан ийдезине жөмөнип турган албатыны жеңип болбозын көргүзөт. Андый албаты жеңдиртпес» — деп, нөк. Брежнев Вьетнамнын башкараачыларына учурлаган обедте айткан.

Советский Союз ла өскө социалистический ороондор вьетнам албатыга бастыра жанынан — военный, политический, дипломатический жанынан жаан болуш жетиргендер. Мындый болуш социалистический ороондордын интернационализми жаан тузалузын көргүзөт. Социализмнин ийде-күчтери империализмнин ийде-күчтериле тартыжып, жаан жеңү алган.

Жөптөжүдө 6-чы пункт сүреен жаан учурлу. Ондо Жөптөжүгө кол салган кийининде эки айдын туркунына американский черүлерди Түштүк Вьетнамнан чыгарары керегинде айдылган. Американский империалисттер военный да, политический де жанынан шорлоноло, Вьетнамнан ырбап жадылар.

Јөптөжүниң 4 бажалыгында мынайда айдылган: «Түштүк Вьетнамның албатызының жүрүмин бойы башкараар право агару, оны кем де айрыбас, бу правоны ончо ороондор тоор учурлу». Өскө ороондор бу албатыга кандый да политический режимдерди албанла тургузар учур жок. Түштүк Вьетнамдагы эки башкару бой-бойлоры ортодо жөптөжип-эптежерине жетире экилези иштеер. Анайдарда, Түштүк Вьетнамда социалистический кубултаар эдери эмди тургуза темдектелбей жат. Производствонунг средстволорун тагынан ээлеери, тагынан иштеп, жөөжө жөсри артып жат. Онызы түштүк Вьетнамның Албаты Жайымдалаачы Фронтының политический программасынан агыланбай жат. Бу Фронттын программасын бүдүргени Сайгондо кемненг де камааны жок, демократический жаң тургузыларына экелер аргалу, онызы дезе Вьетнамның бастыра сурактарын бүдүрерине тузалу болор.

Јуу токтогон, ДРВ-ге империалистический агрессордын бомбалары түшпей жат. Эмди амыр-энчү сүүген бастыра ийде-күчтер бу Јөптөжүни буспай бүдүрерин жеткилдеери учун тартыжар учурлу. 30 күнненг удатпай Вьетнам керегинде Совещание жуур, ого Китайды, Францияны, СССР-ды, Англияны, Јөптөжүни бүдүрип турганын шиндейтен ороондорды — Канаданы, Венгрияны, Индонезияны, Польшаны кычыраары Јөптөжүниң 19-чы статьясында айдылган.

Бек амыр-энчү тургузары учун тартыжып тура, бистинг партия ла башкару социалистический ороондордын бирлигин ле најулыгын, мынанг да ары тыгыдарын жаан учурлу деп көрүп жат, онызы Вьетнамда жууны токтодоры керегинде жөптөжүни бүдүрерин жеткилдеерине керектү. Вьетнамга болужары — бистинг интернациональный молјубыс, бастыра социалистический ороондордын текши кереги.

С. НИКОЛАЕВ.

ЈУРТХОЗЯЙСТВЕННЫЙ ПРОИЗВОДСТВОНЫН ЭКОНОМИКАЗЫНА — ПАРТИЙНЫЙ БАШКАРТУ

Областынын партийный организациялары јурт хозяйствонун экономиказынын астамду болорын кӱдӱрерине, озочыл ченемелдерди тузаланып, колхозный ла совхозный производствоны чике башкарарына јаантайын јаан ајарузын салып турат.

Область ичинде јуртхозяйственный производствонун техникала там тыгыда јеткилдеп алар иштер јенӱлӱ ӱдӱт. ӱдӱп турган бешјылдыктын туркунына колхозтор ло совхозтор 462 трактор, 230 автомобиль, тракторный 490 прицеп, аш јуунадар 135 ле силос салар 95 комбайн, 36 жатка, 49 прессподборщик, аш чачар 380 ле ӱлӱн чабар 753 машина алган.

Партийный организациялар экономиканы ӱскӱрерине ле производстводо бар резервтерди чике тузаланып, јуртхозяйственный продукталарды эдип чыгарарына керектӱ коромјыларды астадарына јаан ајару салып јадылар.

Тургуза ӱйдӱ јуртхозяйственный производствонун единицазына чыгымды астадып, производствонун кемин элбедерине экономический јакшы ајалга тӱзӱлгӱн.

Јуртхозяйственный производство кереги јок коромјыларын јоголтып, једимдӱ болорына амадаганы — албатынын материальный ла культурный јадын-јӱрӱминин кемин бийиктедер бешјылдыктын тӱс задачаларынын бирӱзи болуп јат.

Кажы ла хозяйстводо, кажы ла јурт ишчинин иштер турган јеринде эн учурлузы — јаан да, кичинек те керекте — акча-јӱӱжӱни јаантайын чебер чыгымдаарын ла кӱптӱн кирелте аларын чике тӱзӱп алып, иштеери болуп

јат. Анайып иштегени кажы ла колхозко, совхозко јүстер ле мундар салковой кирелте берип јат, область ичинде дезе ол кирелте көп миллиондор салковойго једе берер аргалу.

Онын учун партиянын райкомдоры ла цеховой организациялар, партгруппалар хозяйстволордогы иштин арбынын бийиктедер резервтерди таап тузаланар, пландашты ла учетты чике тѳзѳп ѳткѳрер ишти јаантайын башкарып турулар.

Областын колхозторы ла совхозторы ижин хозяйственный расчеттын некелтелерине келиштире башкарып, продукцияны эдип чыгарарында ла онын бойына турар баазын јабыздарында јаан јенѳлерге јединип алгандар.

1972 јылдын госуларството малдан алар продукция табыштыратан государственнй планы јенѳлѳ бѳткен: ѳт садары 106 процентке, тѳк садары 104, јымыртка садары 107, аннын мѳѳзин садары 122, ноокы садары 112 процентке бѳткен. Госуларството, ѳткѳн јылдагызына кѳрѳ, ѳтти 23 мун центнерге, сѳтти 2,6 мунга, тѳкти 1,7 мунга, аннын мѳѳзин 23 ле ноокыны 58 центнерге кѳп саткандар. Анайдарда, малдан алар кандый ла бѳдѳм продукталарды садатан бешјылдыктын баштапкы јылынын албатыхозяйственный планы јенѳлѳ бѳткен.

1973 јылдын башталарына общественнй малдын тын тоозын кѳптѳдѳр план база бѳдѳп калган. Былтыргы јылга кѳрѳ, уйлардын тын тоозы 1,2 мунга кѳптѳгѳн, койлордын ла эчкилердин — 20 мунга, аннын ла чоокыр аннын — 0,8 мунга, јылкынын — 3 мунга шыдар кѳптѳгѳн.

Кандый ла бѳдѳм малдан алар продукциянын арбыны бийиктеген. Былтыргы јылга кѳрѳ, бир койдон тѳк кайчылап алары 130 граммга кѳптѳйлѳ, 1972 јылда 2 кг 130 граммга јеткен. Јабагандагы, Кенгидеги совхозтордо ла Кош-Агаш аймактын «Кызыл Мааны» колхозында дезе кажы ла койдон 2,5—2,9 килограмм тѳк кайчылап алгандар.

Кажы ла эчкиден орто тооло 363 граммнан ноокы алынган, је Кош-Агаш аймактын «Путь к коммунизму» ла СССР-дин 50 жылдыгынын адыла адалган колхозторы дезе 500—570 граммнан тарагандар.

Кажы ла саар уйдан алган сүт ксптөгөн, онын чын-дыйы бийиктеген.

Хозяйстволордо специалисттер экономический ишти чике төзөгөнине улам, производствонун бөлүктөринин финансово-хозяйственный ижи јаранган ла олордын астамду болоры тынгыган. Областын јангыс ла колхозторы 1972 јылда 5,5 миллион салковойдон ажыра ару кирелте алган. Эмди, тогузынчы бешјылдыктын үчинчи јылында, бистин алдыста быјылгы албатыхозяйственный планы јенүлү бүдүрер эн каруулу задача туруп јат.

Областын колхозторынын ла совхозторынын ишкүчиле јаткандарын бу јаан задачаны бүдүрерге көдүреринде социалистический мөрөјдин учуры сүреен јаан. Јурт ишчилер малдан алар продукциянын чындыйын ла арбынын бийиктедери, продукциянын бойына турар баазын јабызадары јанынан бийик социалистический молјулар алынып турулар.

Олордын молјуларында мындый чокум амадулар: малдан алар продукциянын чындыйын ла арбынын бийиктедери, производствоны ла ишти төзөөрин јарандыра-ры, бар оборудованиени тыгыда иштедери, науканын ла техниканын једимдерин элбеде тузаланары, азыралды кымакайлап чыгымдаары.

Колхозтордын ла совхозтордын экономический бөлүктери јербойындагы партийный организацияларга баштадып, 1973 јылга јаан план тургузып алгандар.

1973 јылда государственного 26500 мун тонна эт, 43 мун тонна сүт, 2730 тонна түк, 457 центнер ноокы, 112,5 центнер аннын мүүзин табыштыра-ры пландалып јат.

Партийный комитеттердин, советский ле јуртхозяйственный органдардын эн каруулу задачаларынын бирүзи — јуртхозяйственный продукциянын единицазына чы-

сымды астадып, производствонун кемин кенгидерине
јединери болуп јат.

Темдектелген Программаны бүдүрерге биске басты-
ры бар резервтерди тузаланар, ишти билгир башкарар,
кымакай болорынын ээжилерин бүдүрер, дисциплинаны
тыгыдар керек. Мынан ёскё арга бисте јок — деп,
Л. И. Брежнев 1972 ј. декабрь айда КПСС-тин Тёс Ко-
митединин Пленумында айткан.

Эмдиги ёйдё областьтын колхозторынын малчылар
малды јакшы кыштадып аларга бастыра бар арга-кўчин
салып, тартыжып турулар. Олордын алдында кышкы
ёйдё общественный малдын продуктивностын јабызат-
най, карын там ла бийиктедип алар задача туруп јат.
Бу задачаны бастыра хозяйстволор, фермалар, кажы ла
малчы јенўлў бүдүрерге бар билгирин ле эп-сўмезин са-
лар учурлу.

Ю. СЕКАЧЕВ.

БЕШЖЫЛДЫККА — ТАҢ АЛДЫНАҢ ЖӨМӨЛТӨ

Иштин арбынын бийиктеткени ажыра продукция эдип чыгарарын элбедери КПСС-тин жирме төртинчи съездинин Директивтеринде айдылган.

Бистин городтын промышленный предприятиелери тогузынчы бешжылдыкта продукция эдип чыгарарынын кемин одус процентке элбедер учурлу. Продукциянын кожулта өзүминин 90 процентин иштин арбынын бийиктеткени ажыра жеткилдеери темдектелген. Бу жаан учурлу жакылтаны жегүлү бүдүрерине предприятиеде коллективтин кажы ла членинин ижин чике баалап, план-жакылталарды бастыра коллектив бүдүреринде кажы ла ишмекчинин туружар үлүзин жартап аларынын учуры жаан.

КПСС-тин обкомынын бюрозынын 1971 жылда 30 ноябрьда чыгарган жөбин бүдүрип тура, бөс согор, кийим көктөср, гардинный тюль, мебель ле өдүк эдер фабрикалардын, «Электробытприбор» ло абра-чанап эдер заводтордын администрациялары, партийный ла профсоюзный организациялары иштин арбынын бийиктедерине амадап, ишмекчи-сдельщиктер таң алдынан план алып ла бүдүрерин жеткилдеери жанынан бир канча жаан учурлу иштер өткүргендер. Жаңы бүдүлү социалистический мөрөй городтын 13 предприятиезинин жетүзинде тözөлгөн. Ондо 1220 кижини туружат. Бу предприятиелерде иштеп турган бастыра сдельщиктердин (ишжалды бүдүрген ижинен ксрө алып турган улус) 78,8 проценти болуп жат.

Жаңы бүдүлү социалистический мөрөйдн өткүрери жанынан жаан ишти бсс эдер фабриканын партийный организациязы бүдүрген. Мында иштеп турган 475 ишмекчи-сдельщиктен 444 кижини таң алдынан планду. Алдынан

планду улустаң 265 кижі 1972 жылда пландарын бүдүрүп салган. Арткан ишмекчилер дезе ајару эткедий шылтагы јогынан, јартап айтса, ишке чыкпаганынан, төлү јок отпуск алганынан ла кадрлар солунып турганынан улам планын бүдүрбеген.

Фабрикада бойынын планын бүдүрген ле ажыра бүдүрген учун ишмекчилерди сыйлаар ээжи тургузылган. 1972 жылда бүдүрген иштин итогы аайынча материальный јилбиркедер фондтон 10,3 мунг салковой акча төлөгөн. Ишмекчи сдельщиктердин ижинин арбыны, өткөн жылдын ол ок ойиндегизине көрө, 6,8 процентке бийиктеген. Ишјалды өйдөң камаанду алып турган 44 кижини таң алдынан экономический төзсөлгөлү план алынарына белетеер өйдө ологго иштин технический төзөлгөлү нормалары тургузылган, онызы бу ишмекчилерди ишјалды бүдүрген ижинен көрө аларына (сдельная оплата) көчүрер арга берген. Ишмекчилерди сдельный төлүге көчүргенинен улам механический цехте ле картонасекальный участокто иштин арбыны кезем бийиктеп ле иштеп тургандардын тоозы астаган. Темдектезе, механический цехте 7 токарь иштеген, сдельный төлүге көчүрген кийининде дезе ологдын тоозы 4 кижиге јетире астаган, картонасекальный участокто дезе эки кижиге астаган.

Јаңы бүдүлү социалистический мөрөйді төзөөр тужунда фабриканын партийный ла профсоюзный организацияларына јаңыс ла бу мөрөйгө белетенери јанынан эмес, је анайда ок мөрөйдін ойинде ле итогторды ксрүп турган тужунда производствоны төзөөринде ле онын экономикасында бар једикпес-тутактарды таап јоголторы јанынан јаан иш өткүрерге келишкен. Иштин арбынын бийиктедеринин пландары улай ла бүдүп турганынан улам иштин ченемелдү статистический нормалары ажыра бүдер боло берген. Мынызы бу нормаларды такып көрөрин некеген. Быјыл јаңыс ла тсс производодо 77 норма катап көрүлген, оноң улам технический төзсөлгөлү нормалар 81 процентке јетире элбеген.

Таң алдынан алынган пландар бүдүп турганы фабриканын коллективине иштин нормазын 19,5 процентке бүдүрбей турган улустын тоозын астадар арга берген. Темдектезе, бös согоочы Р. А. Смагина 1971 жылда иштин нормазын 94 процентке бүдүрүп туратан, таң алдынан план алган кийининде дезе ол норманы 102 процентке бүдүрер боло берген, М. И. Вдовина норманы 98 процентке бүдүрер ордына 110,8 процентке бүдүрген. Бös согоочы В. Т. Лорей 1971 жылда иштин нормазын 135 процентке бүдүрген. Фабрикада 1972 жылда иштин нормазы орто тооло 137,2 процентке бүткен.

Je жаңы бүдүлү социалистический мөрөйдү тззöörинде бу мындый жакшы једимдерле коштой, бös эдер фабриканын администрациязы, партийный ла профсоюзный организациялары бу жаңынан једикпестү иштеп турулар деп айдар керек. Ненин учун дезе таң алдынан планду иштеп турган улустын тзртөн проценти планын бүдүрүп болбогон.

Je иштин арбынын бийиктедер пландарды тургузып ла бүдүрери, материальный јилбиркедер системаны öткүрери жаңынан бös эдер фабриканын партийный организациязы городтын öскö алты предприятиезиндегизине көрö жакшы иштеген. Арткан алты предприятиеде дезе базовый öйдү тоолоп ло таңынан пландарды бүдүргени учун материальный јилбиркедер системаны чокумдаар тужунда жүзүн-базын јастыралар эткендер.

Кийим кзктöör фабрикада иштин арбынын бийиктедери жаңынан план алган 363 кижиден жүк ле 187 кижипланын бүдүрген. План бүтпегенинин тös шылтагы базовый сйдү јастыра тоологоны болуп јат.

Гардинный тюль, мебель ле öдүк эдер фабрикаларда ла абра-чанақ эдер заводто базовый öйдү чотоор тушта база јастыралар эдилген. Öткөн јылда мында иштин нормазын бүдүргенинен камааны јогынан бастыра ишмекчилерге иштин арбынын көдүреринин бир түңей проценти тургузылган. Темдектезе, мебель эдер фабрикада

ол 23 процент, өдүк эдер фабрикада — 3,9, абра-чанака эдер заводто дезе — 3 процент болгон. Өдүк эдер фабрикада ла абра-чанака эдер заводто, оноң башка, материальный жылбиркедиштинг ээжилеринде алдынан пландарын бүдүргени учун ишмекчилерге сыйды материальный жылбиркедер фондтон бербей, а ишжалдын фондынан берери темдектелген. Бойынын планын бүдүрген учун кажы ла ишмекчи сый аларын планы бастыра предприятиеде бүдүрериненг камаанду эдери сырангай жастыра.

Хозяйственный реформаның айалгазында, предприятиелердин правозы элбедилип турган эмдиги өйдө ишти пландаарын ишмекчининг бойынын планы ол — участоктын — цехтин — заводтын планы деген ээжи аайынча жөнүлү тзззз, иштинг арбынын бийиктедерине ле общественный производодо астамду болорына бастыра подразделениелердинг ишчилерин экономический ле материальный жылбиркедер жакшынак системаны тузаланар аргалузын иштинг ченемели жарт көргүзет. Пландаштын андый системазы «Иштинг арбынын кздүрерине тегин ишмекчилер кичеенип турган жерлерде коммунизм башталып турганы керегинде» ленинский үредүни жүрүмде бүдүреринде жаан алтам эдер арга берер эди.

Таң алдынан пландар ишмекчилерди бойынын ижине жылбиркедип, бойынын ла бастыра предприятиенин ижичындый болоры учун каруулу болорына таскадып, дисциплиназын тыгыдып, учы-учында дезе, ишти коммунистический күүн-санаалу бүдүрерине үредет.

Городтын промышленный ла транспортный предприятиелерининг ле строительный организацияларынын бастыра партийный организацияларынын задачазы иштинг арбынын бийиктедери жанынан ишмекчилердинг таң алдынан пландары, инженерно-технический ишчилердинг ле служащийлердинг творческий пландары аайынча ишти бойынын шинжүзине алары болуп жат.

Н. КЛИМОВ,

КПСС-тин горкомында промышленно-транспортный отделдинг инструкторы.

ПРЕДПРИЯТИЕНИНГ АЛЫНГАН МОЛҖУ-ПЛАНЫ

Горно-Алтайскта кош тартар грузовой автопредприятиенин танмазын тургускан автомашиналар корон-соокто күндерде, јол тожонтып килейип те калган, куйуншуурган калаптанып ла турган ӱйдӱ областьтын јолдорыла тӱни-тӱжиле ары-бери кӱӱлежиپ учурткылайт. Олор ыраак Кош-Агаштын койчыларына, Кан-Оозынын строителдерине, Акташтын ла Веселый рудниктин горняктарына, Курайдын геологторына кош јетиргилейт. Је машиналар бойлоры канайып мантазын. Олорды бойынын уур да болзо, је күндӱлӱ ижин сӱӱп, ак-чек иштеп турган, јалтанбас, иштегкей улус, шоферлор, башкарып мантаткылайт.

Бу озочыл предприятиенин коллективи бир канча јылдарга чыгара эрчимдӱ иштеп, план-јакылталарын ла социалистический молјуларын јылдын сайын бӱдӱрип ле ажыра бӱдӱрип келди.

Темдектеп айтса, кош тартары јанынан 1972 јылга алынган социалистический молјулар ӱйинен озо, 4 ноябрьда бӱдӱп калган. Планнан ажыра 35,5 мун тонна кош тартылган, шоферлор 2343,7 мун тонно-километр јол ӱткӱн. Озочыл техниканы, тапкырлардын ӱткен тузалу шӱӱлтелерин таркадып, иште тузаланары ла ишмекчилердин јадын-јӱрӱмин јарандырары јанынан алынган социалистический молјулар чик јок ажыра бӱткен. ӱткӱн јылда план аайынча 35 рационализаторский шӱӱлтени иште тузаланарынын ордына 38 шӱӱлтени тузаланарын јеткилдеген, онон улам предприятие 10 мун салковой акча чеберлеп алган.

Предприятиедѐ ӱскӱ дӱ кӱп тузалу иштер бӱткен. Тем-

дектезе, улус эмдеер профилакторий тудулып, ишке кирген. Предприятиенин радикулит (белдин сыс ооружы), удааныккан бронхит оорула оорып турган ла өкпөзи чамыгып оорыган ишчилери эмди бу профилакторийде эмденип турулар. Профилакторийде суула эмденер кабинет бар. Эмденип турган ишчилерди баазын јетен процентке јенгилтип койгон диэтический ағылу курсакла азыраары тсзөлгөн.

Хозяйствонун ишчилери технический једикпестердиндеер станцияны ишке кийдирген. Бу станция автомашинанын бөлүктеринин технический айалгазын оморды јайратпай ла билип алар арга берет.

Мындый једимдерден улам автопредприятиенин коллективи бешјылдыктын үчинчи јылынын јакылталарын јенүлү бүдүрерине јарт иженип туру.

«1973 јылдын албатыхозяйственный планын өйинен озо бүдүрери учун промышленностьтын, строительствонун ла транспорттын ишчилеринин Бастырасоюзный социалистический мөрсөин элбедери керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин, СССР-дин Министрлеринин Советинин, ВЦСПС-тин ле ВЛКСМ-нин Төс Комитединин јөбин кош тартаачылар јаан көдүрингилү айалгада уткыган.

Автопредприятиенин коллективи бойынын арга-чыдалын чотоп көрөлө, «Акча-јсөжөни ас чыгымдап, албаты-хозяйственный кошты көптөн тартар» деген кычыру аайынча государственный планы өйинен озо бүдүрери јанынан бойына үзеери молју алынган.

Ол молјунын төс пункттары мындый:

1. Кош тартарынын јылдык планын 1973 јылдын 25 декабрине јетире бүдүрип салар. Планга үзеери 40 мун тонна албатыхозяйственный кош тартар.

2. 60,5 мун литр одыру чеберлеп алар, чеберлеп алган одырула беш күн иштеер.

3. Артыкту частьтарды, материалдарды, электроэнергияны ла одыруны кымакайлаганынын шылтузында 30,0

мунг салковой акча чеберлеп алар, чеберлеп алган акча ла 10 автомашинаны ла ологго колбоштырар агрегаттын 40 комплектин капитально ремонтировать эдер.

4. Автомашина линияда тогус частан ас эмес иштее-рин жеткилдеер. Молжуларда, онон башка, жаңы техника-ны тузаланары, ишти тѳзѳѳри, иштин ле иштеп турган улустын жадын-жѳрѳмининг айалгазын жарандыраы жаны-нанг сурактар кѳрѳлип, иш башкарап автоматизирован-ый системаны тузаланарына белетеери айдылат.

Коллектив 1973 жылда «Бийик культуралу производ-ствонунг предприятиези» деп ададарына једип алар бо-луп молжонгон.

Бу молжулар бѳдер деп айдар керек. Ненин учун дезе, оны алынар тушта хозяйствонунг арга-чыдалы ончо ја-нынан ајаруга алынган. Коллективте тогузынчы бешјыл-дыктын ѳчинчи жылынын планын бѳдѳрерине ижемјилѳ тѳзѳлгѳ салып турган эрчимдѳ улус иштейт. Андыйлары ийде-кѳчтѳ ЗИЛ танмалу машиналардын водителдери, 1973 жылдын июнь айынын чодыла иштеп турган Попов Николай Григорьевич, Медведев Федор Захарович бо-луп јат. Шоферлор Тепшеков Архип Актошевич, Гузанов Матвей Петрович ле онон до ѳскѳзи 1973 жылдын май айынын программазын бѳдѳрип салгандар.

Коллективте иштеп турган 340 кижиден 126 кижиге «Коммунистический иштин мергендѳчизи» деп мактулу ат адалган. 192 шофер 1972 жылда алынган молжуларын ѳйинен озо бѳдѳреле, эмди бу жылдын јакылталарын је-нѳлѳ бѳдѳргилеп туру.

Је коллектив јаныс ла нак, јакшы иштеп турган эмес. Социалистический молжуларды бѳдѳреринде, иштин дис-циплиназын тыгыдарында, ишмекчи коллективтин јилбѳ-лери бирлик болорын тѳзѳѳринде текши јартап айдар культурный иш ѳткѳргилеп јат.

Предприятиде јашѳскѳрим амырап, јыргаар јакшы чѳмделип јазалган клуб бар. Ондо художественный са-модеятельностьтын кружогы, эстрадный, хоровой, во-

кальный кружоктор иштейт. Предприятиениң ишчилери бойының күчиле 12 концерт-ойын көргүскен. Мында волейбольный, футбольный, танма адар, шахмат ойноорло оноң до өскө секциялар иштейт.

Социалистический мөрөйдин аайын көргүзип турарынаан учурлу болуп јат. Предприятие ле бастыра подразделениелер аайынча социалистический мөрөйдин көргүзүлери ле ээжилери бастыра участоктордо иле јерлерде илилген. Ишмекчилердин тоң алдынан мөрөйинин, бригадалар, участоктор, колонналар ла мастерской аайынча мөрөйдин итогторын ай сайын улай көрүп шүүшкилейт. Кварталдын туркунына бүдүрген иштин итогторы аайынча классный јерлер ле акча сый берилет. Өткөн јылда коллективтин 279 члени бойының социалистический молжуларын ак-чек бүдүрип салган.

Бу мының ончозы бешјылдыктын пландарын эйинен озо бүдүрери јанынан иш оноң ары јенүлү өдөрин көргүзет. Бойына үзеери план-молју алынып тура, грузовой автопредприятиениң коллективи Горно-Алтайскта автотранспортный предприятиениң коллективин социалистический мөрөйгө кычырган.

Предприятиениң администрациязы, партийный ла профсоюзный организациялары коллективтин творческий эрчимин өскүрин ле тыңыдып тура, оны бешјылдыктын үчинчи јылының план-јакылталарын ла молжуларды кыйалтазы јогынан бүдүрерине ууландырып турулар.

Ю. БОРОДУЛИН,
КПСС-тин обкомының инструкторы.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТ БОЛОРЫ

Гражданский јуу токтоголокто, Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандары, бастыра советский албатыларыла кожо, монгол албатыга болуш јетирген. Бистин областьтын јашöскүрими 20-чи јылдарда коштой турган Монголиянын јашöскүримиле удуратедире алышкан письмолор историяда артып калган.

Бистин областьтын төс городында карындаштык тува албатыга кадрлар Тувинский обкомынын баштапкы качызы нөкөр Салчак Тока 1972 јылда јайгыда Горно-Алтайский автономный область төзөлгөннин 50-чи јылдыгынын байрамына келип јүреле, 30-чы јылдарда бистин областька эки катап келип јүргенин эске алынып, сүреен јылу куучындаган.

Телекейлик экинчи јуунын јылдарында Туулу Алтайдан барган көп улустын сөөги Польшанын, Румыниянын, Болгариянын, Чехословакиянын, Венгриянын, Югославиянын, ГДР-дин јеринде артканы озор бойлорынын пролетарский молјуларын ак-чек бүдүргендерин кередейт.

Эмдиги өйдө Монголияда Баян-Улегейский аймактын ишкүчиле јаткандарыла бистин экономический ле культурный колбуларыс там ла элбеп туру.

Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандары производный ийделерди өскүрип, мал өскүрерин тыгыдып тура, бойлорынын бийик патриотический ле интернациональный молјуларын бүдүрип јат.

Советский улустын кебер-бүдүминин, чынгдыйынын бирүзи — пролетарский, социалистический интернационализмге күүн-тапту болгоны.

Интернационалист болорго не керек? Бу суракка карууны бистин советский жүрүм берип жат.

Интернационалист болорго иште, жүрүмде, улусла колбуларда башка-башка национальностторлу ишмекчилердин, бастыра ишкүчиле жаткандардын төс жылбүлери-ле башкарынары керектү.

Чып-чын интернационализм империалистический агрессияга, расизмге удурлаштыра тартыжып турган бастыра албатыларла бирлик күүн-санаалу болгонынан, ологорго качан да болзо болуш жетирерге белен болгонынан көрүнүп жат. Эмдиги өйдөги айалгаларда интернационализм жайым учун, социальный ла национальный базынчыктан жайымдалары учун империализмге, расизмге ле сионизмге удурлаштыра чындык тартыжу өткүрип турган Африканын, Индокитайдын, Жууктагы Күнчыгыштын албатыларыла бирлик күүн-санаалу болгонынан көрүнүп жат.

Пролетарский күүн-тапту болоры, качан да болзо, социалистический патриотизмге жуук колбулу. Чындык интернационалист эмес кижип патриот болуп болбос, патриот эмес кижип — интернационалист эмес.

Интернационалист болорго улустын жаңы исторический кебер-бүдүмине — советский албатыга кожулып турганын жакшы билип турары керектү. Советский албаты бойынын социальный, классовый учурыла СССР-дин бастыра ишкүчиле жаткандарынын социальный союзы болуп жат. Советский албаты — бистин ороондо журтап жаткан бастыра нациялардын, ук албатылардын ла этнический группалардын жуук бириккени советский албаты бойында интернациональный ла национальный керектерди бириктирип, онын шылтузында бастыра жаанынан өнжип ле байып жат.

Бирлик советский албатыда кажы ла нация ла ук албаты тен өзөри жеткилделип жат. Онызы Горно-Алтайский автономный областьтын жедимдеринен жарт көрүнөт.

Интернационалист болорго национальный байлыктан

мойнооры керек јок. Је национальный оморкош, бойынын албатызын, онын историязын ла культуразын сүүп турганы өскө албатыларды јабыс, кыйа көрөрине апарбас учурлу. Кижии кандый да нацияга эмезе ук албатыга келижип турган болзо, ол элден озо СССР-дин гражданини болуп јат.

Интернационалист болорго — нациялардын телекейлик социалистический најылыгына кирип турганын јакшы билип турар керек. Социалистический строителствонын јолында турган бастыра албатыларла советский улус бирлик күүн-тапту. Бойлорынын бастыра керектериле, амадуларыла бистин улус олорло кожо. Советский албаты бойынын интернациональный молјуларын бүдүрип, 1968 јылда јаан түбекке учураган Чехословакиянын албатызына болуш јетирди.

Чындык интернационалист кажы-бир албаты керегинде онын јастыра кылыкту, анчадала озогыдан арткан јастыра шүүлтелү, бир кезек улустардын јаман кылыктарынан текши түп-шүүлте этпей јат. Интернационалист качан да, кайда да болзо, өскө нациялу улусла колбуларда бир нациянын улусын база бирүзине удурлаштыра тургуспас, коллективте кажы ла кижини онын ижи, кылык-јагы аайынча көрүп јат.

Анайдарда, интернационализмнин ээжилери кижинин моральный кебери болуп, онын акту бойынын шүүлтези, кылык-јагы боло берзе, — јагыс ла ол тушта кижии чындык интернационалист боло берип јат.

Чындык интернационализм ле патриотизм — бастыра советский улустын, ол тоодо Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандарынын, агылу кебер-бүдүми. Интернационализмге бисти Коммунистический партия, Улу Ленин үреткен. Национализмле, шовинизмле, национальный башкаланарыла, расизмле тартыжарына бис база Лениннен, Коммунистический партиянын ленинский Төс Комитединен үренип јадыс.

Пролетарский, социалистический интернационализм-

ге күүн-тапту болоры жагыс ла марксистско-ленинский теорияны терең билгенине тӱзӱлгӱлӱнип турган болзо, качан кижии кижини тоорына, јажы јаанды, уй кижини тоорына, ак-чек сагышту болорына тӱзӱлгӱлӱнип турган болзо, ол тушта быжу ла терең болорын ченемел кӱргӱзет.

Советский улустың интернациональный бек күүн-сагышту болгонын СССР тӱзӱлгӱниниң 50-чи јылдыгын байрамдаганы кӱргӱсти. Туулу Алтайдың ишкӱчиле јаткандарының интернациональный јакшы керектерин бистинг областьты «Албатылардың Најылыгы» орденле кайралдаганы керелеп јат.

Г. А. КОРДОНСКИЙ,
исторический наукалардың кандидады.

ТЫНҢ ӨЗҮМДҮ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИЙ ОБЩЕСТВОНЫҢ АГРАРНЫЙ КОЛБУЛАРЫ

(Горно-Алтайский автономный областьтын
ченемелинен)

Туулу Алтайда анда-мында танынан көчүп, мал өскү-
рип азырап жүрген крестьяндардын кичинек хозяйство-
ларынын ордына областьта жаан 19 колхоз ло 31 совхоз
төзөлгөн. Олор жагыдан жагы ла жаан ийделү техникала
јепселген, 5 миллион гектардан ажыра јерлү. Область
төзөлсрдөн озо көчкүн ле бичик-билик билбес болгон
албатынын балдары жагы техниканы ла науканын једим-
дерин тузаланарына үренип турулар. Јартап айтса, ал-
тай албаты карангуйдан социализмге көндүре алтап кир-
ген болуп јат.

Бистин областьтын хозяйстволорында 1972 јылга је-
тире кыра салар јер, 1922 јылдагызына көрө, 8,5 катап-
ка элбеген. Малдын да тоозы сүрекей көптөгөн. Онын
шылтузында жагыс ла сегизинчи бешјылдыктын турку-
нына область государственного 978 мун центнер эт, 2 мил-
лион центнерден ажыра сүт, 120,5 мун центнер тук сат-
кан. Колхозтор ло совхозтор партиянын ла башкарунын
јурт хозяйстводо өткүрип турган јакшынак политиказы-
нын шылтузында финансово-хозяйственный көргүзүлерин
јарандырып, рентабельнозын бийиктедип турулар. Тем-
дектезе, 1971 јылда совхозтор 5,5 миллион салковой ару
кирелте алгандар, колхозтордын ару кирелтези, 1970 јыл-
дагызына көрс, 18 процентке көптөгөн. Онын шылтузында
хозяйстволор бойларынын төс лө оборотный фондторын
элбедип, производствозын кенгидип јат.

1932 јылда областьта эки ле трактор болгон болзо,
јагыс ла колхозтордо 1972 јылдын учында 460 трактор,
совхозтордо 1400 трактор тоололып турган. Совхозтор-
дын комбайндары үч јүсти, өлөң чабар машиналары ал-

ты жүсти, автомашиналары жети жүсти ажа берген. Хозяйстводо 13339 уй турар кажаандарда автосугат иштеп жат, 740 уй турар кажаандарда нургулай механизация өткүрилген. 6685 уйды машинала саап жат. 810 муннан ажыра койдын түгин машинала кайчылаар боло берген. Анайдарда, Туулу Алтайдын бүгүнгү журт хозяйствозында жаңы материально-технический база тззөлгөн деп айдарга жараар. Оны одузынчы жылдардын материально-технический базазына түндештирерге де жарабас. Материально-технический база тынгыганыла коштой, журт хозяйстводо социалистический производственный колбулар анайда ок кубулып ла жаранып келген.

Тын өзүмдү социалистический общественонун производственный колбузы тыгып өскснине аныланып жат. Бистин общественонун социально-экономический структуразында общественный социалистический собственность бийлеп жат. Қижи кулданатан элементтер чек жоголгон, ишмекчилердин, крестьяндардын ла интеллигенциянын морально-политический бирлиги там тынгыган, улустын производдогы ла общественный жүрүмдеги колбулары там жаранып ла тыгып барып жат.

Тын өзүмдү социалистический общественонун экономиказынын тззөлгөзи государственный ла кооперативный собственностьтор тынгыганы ла олардын колбузы там теренжип барып жатканы болуп жат. Ар-бүткеннин ле хозяйстволордын экономический айалгаларын аяруга алып, олардын специализациязын научный тззөлгөлү өткүрип турганы жаңы общественонун једимдерин керелейт. Темдектезе, чыгы јеткил, аш ла азырал культуралар јакшы бүдер аймактарда сүттенир ле эттенир уйлар өскүрип жат. Ан ла чоокыр ан өскүрерин областын 9 совхозы ла бир колхозы тззөп алган. Олордо 21 мунды ажыра ан ла чоокыр ан туруп жат. Туулу Алтайдын государственного табыштырып турган мүүзи орооннын белетеп турган бастыра мүүзинин 60 процентинен ажа берип туру.

Тын өзүмдү социализмнин өйинде колхозно-коопера-

тивный да собственность текши албатынын государственный собственнынын кемине жууктажып туру. Одузынчы жылдарда колхозтордын жоожози онын члендеринен жууп алган жоожо болгон. Эмди дезе онын тозологози улешпес фонд болуп јат. Паевой взностордын экономический учуры жылыып калган. Улешпес фонд дезе колхозчылардын смолу ижинен улам алынган ару кирелтеден ишмекчи класстын болужыла тозологон. Эмдиги ойдо колхозтын улешпес фондынын учуры общественный предприятиелердин производственный фондынын учурынан башка эмес. Ол общественный производствоны кенгидеринин, продукция иштеп аларын коптодоринин ле албатынын јадын-журумин јарандырарынын тос аргазы болуп јат.

Јурттардын общественно-экономический колбулары социальный учуры аайынча текши албатынын производственный колбуларына тын жууктажа берген. Бистин областта јурт јаткандарды бытовой јанынан јеткилдееритам ла элбеп туру. Кажы ла кижиге бодоп корзо, бытовой јеткилдеш 1965 жылда 3 салковой 36 акча болгон болзо, 1971 жылда 10 салковой 7 акчага чыккан. Газифицировать эдери база там ла элбеп туру. Бу иш Кош-Агаш аймактын колхозторынын кезик кыштуларына да јеткен. Государственный электролинияларды кажы ла јуртка јетире тартар иштер онон ары сдуп јат, жуук жылдарда јурттардын бастыразы электрифицированный болор. Јаңыс ла 1971 жылда областтын колхозторы ла совхозторы государстводон 18998,3 мун киловатт электроэнергия тuzалангандар. Онын талортозына шыдарын производственный керектерде тuzалангандар.

Јолдор ло связьтын средстволоры јокко общество ичкери озуп болбозы јарт. Бу јанынан областта мактагадый немелер бар. Темдектезе, Чуйский тракт бистин областты карындаштык Монголияла колбоп јат. Кажы ла јуртка једетен јакшынак јол, телефон, радио бар. Городто јурттарда, Курайда ла Акташта телевизор коргу-

леп јат. Бу јурт јаткан улустың текши культуразын бийиктедерине јаан јөмөлтө эдет.

Квалифицированный ишчилер көптөп турганы бистин область орооннын текши өзүминен сондобой турганын керелеп јат. Туулу Алтайдын колхозторында 196 инженер, мундар тоолу классный механизаторлор, орто ло бийик үредүлү 400 агроном ло зооветспециалисттер иштеп јат. Эмдиги колхозчынын ла совхозтын ишмекчизинин ижи көп учуралда индустриальный иштин кемине јууктажып браат.

Иште ле јүрүмде улус өмөлү ле наҗылыкту болуп турганы областьтын сзүмдү социалистический общественнын кемине јеткенин база керелеп туру. Анчадала коммунистический иштин мергендүчизи, коммунистический иштү коллектив болоры учун тартыжу элбеп турганы өрөги айдылганын тың керелеп јат. Јурт јаткандардын Басты-расоюзный мөрөйинде КПСС-тин Төс Комитединин, СССР-дин Министрлеринин ле ВЦСПС-тин јөби аайынча колхозчылардан ла совхозтордын ишмекчилеринен ондор тоолу улус туружып јат. Областьта 162 бригада коммунистический иштү коллектив болоры учун тартыжат. Мөрөйлөжип турган коллективтердин төс амадузы — общественный јилбүзине мергендү иштеери, иште ле јүрүмде коммунистический күүн-тапту болоры.

Туулу Алтайдын јуртхозяйственный производствозынын өзүминен ксргөндө, тың өзүмдү социалистический общественнын аграрный колбуларынын јаан учурлу јангы бүдүмдери бисте де төзөлгөни јарт билдирип туру. Анайдарда, бистин областьтын сондогон албатызы тың өзүмдү социалистический общественны исторический сүрекей кыска эйгө ишмекчи класстың болужыла төзөп алган болуп јат.

Е. ПУСТОГАЧЕВ,

Горно-Алтайсктагы пединституттын политэкономия ла научный коммунизм аайынча кафедразынын старший преподаватели.

КПСС-тинг ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ПОЛИТИКАЗЫНЫН ТӨС АМАДУЗЫ

Социалистический строителствонунг кажы ла ойинде јаан учурлу хозяйственнo-политический задачалар тургузарда Советский Союзтын Коммунистический партиязы общественный өзүмнунг закондорыла башкарынып јат.

Албатынын јадын-јүрүмининг материальный аргаларын ла культурный кемин бийиктедери бистинг бастыра бешјылдык пландарыстын јаан учурлу хозяйственнo-политический задачаларынын тоозында болуп јат.

Албатынын јадын-јүрүмин јаантайын јарандырары, общественонунг члендери керексип турганын канча ла кире толо јеткилдеери — социалистический экономиканын сзөтөн законы, социализмнунг эн бийик амадузы болуп јат. Социалистический производство өскө амаду болор аргазы да јок. Је бистинг ороон көп јылдардын туркунына көп акчаны ла арга-јөөжөни орооннын экономический, политический камааны јок болорын јеткилдейтен, өштүлерден коруланар аргаларын тынгыдатан уур индустрияны төзөөрине ле тыгыда өскүрерине ууландырган.

Эмди, Советский Союз тын өзүп келерде, тогузынчы бешјылдыктын төс задачазына албатынын јадын-јүрүмининг материальный аргаларын јарандырар ла культурный кемин бийиктедер задача тургузар арга берди. Албатынын јадын-јүрүми јаранганы орооннын хозяйственный өзүмининг јангыс ла бу бешјылдыкка эмес, је узак ойгө төс ууламјызы болор деп, КПСС-тинг XXIV съездинин јөптөринде айдылган.

Капитализмнунг айалгаларында производствоны астам алатан амаду ичкери көндүктирип јат. Производствонунг средстволорын тагынан эеленип турганынан улам бир

кижи эскө улустын күчин јип, экономический закондор бузулып јат. Бийлеп турган класстар, капиталисттер на-уканын ла техниканын јангы једимдерин тузаланып, ол закондорды колго тударга ченешкендеринен эш неме болбойт. Производствонын средстволорынын ээлеринин ле ол средстволорды ээленбей турган ишмекчилердин ор-тодо јөпсинишпес өч-эөнди, капиталистический эконо-миканын кызаланду јолын јангыс ла капиталистический стройды антарганы ажыра јоголтор арга бар.

Јангыс ла социалистический строй — производств-нын средстволоры текши јоннын јөөжэзи болгон строй, албатыга канча кирези товарлар эдип чыгарары керектү-зин јартайла, ишкүчиле јаткандар ол товарларды керек-сип турганын, олардын культурный ла духовный керек-сигенин там ла көптөдө план аайынча јеткилдеп турар аргалу. Орооннын экономический ийдези тынгыган, арга-лар там ла көптөгөн сайын, улус керексигенин јеткилдее-ри база тыгып браадар. «Ол аргаларды јеткил тузала-натаны — бистинг ороондо коммунизмнин строительно-зы өдүп турганы, КПСС-тин XXIV съезди тургускан социально-экономический программаны бүдүргени бо-луп јат» — деп, Улу Октябрьский социалистический ре-волюциянын 55 јылдыгына учурлалган докладта темдек-телген.

Албатынын јадын-јүрүминин кеми токтоду јоктон бийиктеп турары экономический кыйалта јоктон керектү, албаты-хозяйство түрген өзөрин јеткилдейтен арга боло берди деп, КПСС-тин XXIV съезди јартады.

Чындап та, производстводо технический јанынан там ла тыныда јепсенип, кеми элбеп брааткан сайын ишти чи-ке тэзөөринде ишчинин учуры там ла бийиктеп јат. Эм-диги производствонын техниказы ла технологиязы үре-нип, чүмдү машиналарды ла механизмдерди иштедерге кижиги аңылу үредүлү ле текши культуразы бийик болор учурлу.

Оныла коштой бийик өзүмдү социалистический об-

ществодо улустын јадын-јүрүмининг кемин бийиктедерининг учун керектү дезе, ишчининг бойынын текши билгирине, духовный ла физический таскадузына база јаан некелтелер эдилип јат. Ишчи бойынын ижин сүүп, бойынын билгирин ле таскадузын канча ла кирези бийик једимдү тузаланарына јилбиркеп турганынан экономика түрген өзөри камаанду. Анайдарда, ишкүчиле јаткандардын творческий тапкыры ла билгири ончо јанынан өзөтин јеткилдеер керек. Оны јеткилдегедий айалга бар болор учурлу.

Бу бешјылдыктын баштапкы эки јылынын программанын јаан учурлу ксргүзүлери — национальный кирелтени, промышленный производствоны, иштин арбынын бийиктедери, товарооборотты өскүрери јанынан өйинен озо бүткен. Национальный кирелтенин тузаланатан фонды 6 процентке көптөгөн. Промышленный продукциянын көп нургуны иштин арбыны бийиктегени ажыра көптөгөн.

Тогузынчы бешјылдыктын экинчи јылы экономиканын бастыра бөлүктеринде јаан једимдерле божоды. Промышленный продукцияны эдип чыгарар план бүткен. Промышленностьтын ижининг технико-экономический ксргүзүлери јаранды, продукцияны эдип чыгарар баазы јабызаган, кирелтенин планы бүткен. Советский индустрия бийик тебүлерле өзүп јат.

Албатынын јадын-јүрүмининг кеми бийиктегенин улустын быжу алып турган кирелтелери, јартаза, иштегени учун алган акча ла натуральный алыжы, анайда ок общественный фондтордон келишкени керелеп јат. 1971 јылда бистинг ороондо улустын реальный кирелтези төрт јарым процентке өскөн болзо, 1972 јылда беш процентке өсти. Кирелте өзөтөн төс арга — бүдүрген ижи учун алган јалы. Тогузынчы бешјылдыкта реальный ишјалдын төрт үлүзининг үчүзи ишјалга, бирүзи тузаланатан общественный фондтордон алыжына келижип јат.

Бу јакылта канайда бүдүп турганын ксрөли. Тогузын-

чы бешжылдыктын баштапкы жылында ишмекчилердин ле служащийлердин ай сайын ишжалы үч процентке өзө-лө, 126 салковой болды. Общественный фондтордон тузаланып турганын ого кошсо, акча кирелтези айына 170 салковой болды. 1970 жылда дезе 164 салковой болгон.

КПСС-тин XXIV съездинин жөптөри аайынча 1971 жылда ишжалды бийиктедери башталган. Темир жолдын ишмекчилеринин ле служащийлеринин айына эн ле ас алып турган ишжалы 70 салковойго жетире көдүрилген. Ол ок өйдө орто ишжалду улустын ишжалы бийиктедилген. Орооннын кезик райондорында совхозтордын ла журт хозяйствонун өскө дө предприятиелеринин, суу ла агаш хозяйстволордын, «журтхозтехниканын» предприятияелеринин тракторист-машинисттеринин тарифный ставкалары бийиктедилген.

Былыр сентябрь айда үредүчилердин, врачтардын, школдо үренерге жажы жеткелек балдардын учреждение-леринин воспитательдеринин ишжалы 18—20 процентке көдүрилген. Анайда 1972 жылда ишмекчилерди ле служащийлердин ишжалы 9 миллиард салковойго көдүрилген.

Албатынын жадын-жүрүминин аргаларын жарандыратан аргалардын бирүзи — тузаланатан общественный фондтор болуп жат. 1971 жылда ишкүчиле жаткандар ак-чала, жеңилтилген баалу путевкаларла бастыра ы 69 миллиард салковой болуш алды. Ол дезе, төрт кижилү кажы ла биле иштеп алганына үзеери айына 93 салковой алган болуп жат. 1972 жылда общественный фондтон төлөгөнни төрт жарым миллиард салковойго көптөди.

Тузаланатан общественный фондтор социализмнин сүреен жаан једими. Олордын болужыла советский государство ишкүчиле жаткандардын балдарын үредип жат, акча төлөбөстөн медицинский болуш жетирет, квартира учун төлөөрине жеңилте эдет, курортко путевка берип жат. Өзүп жаткан јиит үйени үредип чыдадарына, общественнын ишке чыдабас члендерин жеткилдеерге тузаланатан общественный фондтордын 60 проценти чыгымдалып жат.

1972 жылда 80 миллион кижиге, ороонун бастыра албатызынын үчинчи үлүзи үренген. Садтарга ла ясляларга 10 миллион бала жүрүп жат. 42 миллион кижиге ол эмезе бистинг ороонун кажы ла алтынчы кижизи пенсия алып туру. Анайдарда, бистинг ороонун көп тоолу члендери общественный фондторды тузаланып жат.

Советский государство национальный кирелтени СССР-ге кирип турган бастыра республикалардын албатызынын материалый ла культурный кемин бийиктедерине тузаланып жат. Бүгүнгү күнде азында бойынын жадын-жүрүмининг кемиле Россиянын жака жерлеринде сондогон албатылар тос областьтарда өзүми бийик кеминде болгон албатыларга теп-тең боло бердилер. Общественный фондтордон үренчиктердин материалый бытовом айалгазын жарандырып жат. 1972 жылдын баштапкы сентябрдан ала бийик үредүлү заведениелердин студенттерининг стипендиясы 25 процентке, аңылу орто үредүлү заведениелердин үренчиктерининг стипендиясы 50 процентке бийиктедилген. Стипендиаттардын тоозы көптөди. Вузтардын ла научно-шинжү өткүрер учредениелердин аспиранттарынын стипендиясы бийиктедилген. Жаңыс ла стипендияларга ла стипендиаттардын тоозын көптөдөргө государство бу беш жылдыкта бастыразы бүдүн-жарым миллиард салковой акча төлөөр.

Тузаланатан общественный фондтордын төртинчи үлүзи общественнынг кажы жаан ла ишке чыдабай барган члендерин материалый жеткилдеерине тузаланып жат.

Пенсионный жеткилдеп турган айалгалар — пенсияга чыгып жаткан кажыла, пенсиянын фонды төзсөлип турганыла — бистинг ороон капиталистический ороондордон чик-жок артыктап жат.

Капиталдын ороондорында ишкүчиле жаткандар пенсияга чыгардан озо пенсионный фондко узак өйгө акча төлөөр учурлу. Советский Союзта пенсионный жеткилдешти жарандылары план аайынча өдүп жат. КПСС-тин 24-чи съездининг жөптөри аайынча 1971 жылда кажы жаа-

наган ишмекчилердин ле служащийлердин пенсиязы көдүрилди. Колхозчылар, ишмекчилер, служащийлер тең пенсия алып жадылар.

Албаты бойынын акча кирелтелерин көп нургуны товарлар садып аларына ла услугалар учун төлөөрине чыгымдап жадылар. 1971 жылда государственный ла кооперативный садунун розничный товарообороты 7 процентке өскөн. Онон улам төрт кижилү биле жылына товар садып аларын 150 салковойго жетирдилер.

Бешжылдыктын баштапкы жылында албаты 28 миллион час, 6 миллион радиолар ла радиоприемник, 6 миллион телевизор, 4 миллион холодильник, кийим жунар 3 миллион машина садып алган. 1972 жылда ол товарларды албаты онон көп садып алды.

Тогузынчы бешжылдыктын баштапкы эки жылында жилищно-коммунальный строительство тын өскөн. Бу эки жылдын туркунына 23 миллионго шыдар кижилер бойлорынын журтап жадар айалгаларын жарандырар. Бистин орооннын албатызы квартира учун төлөөринде жаан жетилтелүзин аяруга алар керек. Улус журтаар туралар тудатан чыгымдардын үч үлүзинин экүзин государство бойына алып жат.

Тогузынчы бешжылдыктын жакыталарын жедимдү бүдүрери, албатынын жадын-жүрүмин жарандыгар задачаларды жеткилдеери бешжылдыктын үчинчи жылынын планын бүдүргенинен камаанду. Общественный иштин арбыны канча кирези түргөн өссө, экономиканын өзүмича ок кирези түргөн болор.

Н. И. ТОДОШЕВ.

ПРОПАГАНДИСТ КУРМАТОВ

Николай Челчинович Курматовто чөлөө ой ас. Ол колхозтын председатели, өскө хозяйственниктерге чилеп ок, ого ой једишпей јат. Је бойынын иштенер күнин чике тӱзӱп, партийный үредӱге јакшы белетенип алар ойди таап, пропагандисттердин бийик каруулу ла уур ижин ак-чек бӱдӱрип јат.

Курматов Н. Ч. пропагандист болуп алтынчы јыл иштеп туру. Онын башкарып турган марксизмнин-ленинизмнин тӱзӱлгӱлеринин школы быјыл марксистский философиянын программазы аайынча исторический материализмди үренип баштады. Школдо бастыразы 15 кижии үренип јат. Олор — колхозтын башкараачы ишчилери, механизаторлор ло койчылар. Кӱп улус марксистский философиянын сурактарыла баштапкы катап таныжып, үренип турулар. Пропагандистке баштап тарый күч болгон. Кӱп философский сӱстӱрди ле шӱӱлтелерди алтай тилге чике кӱчӱрер керек. Пропагандист Курматов философский сӱстӱрдин ле шӱӱлтелердин учурын бир де ӱскӱртпӱй кӱчӱрип турды. Ӯредӱ неде ле сайын 2—3 катап, идейно-теоретический бийик кеминде сӱдӱп јат. Ӯренип турган улус темалардагы сурактардын тӱс учурын конспектеп, философский сӱстӱрдин Сӱзлигин јууп јадылар.

Ӯредӱни пропагандист јилбӱлӱ ӱткӱрет: темдек эди бир ӱредӱни алалы. Темазы «Государство керегинде марксистско-ленинский ӱредӱ». Пропагандист теманы мындый сурактарга ӱлештирди:

1. Государство табылып тӱзӱлгӱни ле учуры.
2. Пролетариаттын диктатуразынын государствозы.
3. Социалистический демократия, оны там јарандыларынын ла тыгыдарынын тӱс ууламјылары.

Пропагандист баштапкы суракты јартап, государство обществонын политический организациязынын — политический јанды бӱдӱрип турган государственнӱй ла общественнӱй организациялардын ла институттардын тӱзӱгӱзи болгонын куучындап берди.

Онын кийининде пропагандист государство табылып келгенинин материальнӱй тӱзӱгӱзин кӱргӱзип јартады. Государство обществого ӱскӱ јерден келген эмес, ол — обществонын ӱзӱминде бир ӱйдӱ бойында табылып бӱдӱп јат деп, Ф. Энгельс бойынын «биле, танынан јӱсжӱ тудары ла государство табылып тӱзӱлгӱни» деп ижинде айткан. Андый ӱй — первобытно-общиннӱй строй јайрадылып жемирилеле, рабовладельческий строй тӱзӱлгӱни. Шак ла бу ӱйдӱ государство тӱзӱлгӱн.

Государство табылып тӱзӱлӱлс бийлеп турган класс-тын јилбӱлерин, элден озо танынан јӱӱжӱ тударын ко-рулайтан орган боло берген. Пропагандист государство-нын тышјанында ла ичбойында бӱдӱрип турган ижи ке-регинде куучындады.

Историяда кебер-бӱдӱми аайынча 4 государство: ра-бовладельческий, феодальнӱй капиталистический ле со-циалистический государстволор болгон. Бу айдылган ке-бер-бӱдӱмдӱ государстволорго бойына јарамыкту тӱзӱл-гӱ — производственнӱй колбулар келижип јат. Кажы ла государственнӱй кебер-бӱдӱмиле башкаратан бойынын кебер бӱдӱми бар.

Башкаратаны монархический эмезе республикан-ский болуп јат. Государство дезе тегин кеберлӱ эмезе федеративнӱй болуп тӱзӱлс. Государствонин кебер-бӱ-дӱминин учурын политический ээжи-јандар јартайт.

Экинчи суракта пропагандист пролетариаттын дикта-туразынын государствозы кижинин кӱчин јинчи государ-стволордон чек башка болгонын, пролетариаттын дикта-туразынын государстволоры тӱнгей эмес, башка-башка кеберлӱ болорын, пролетариаттын диктатуразында Ком-мунистический партиянын учурын, текши албатынын со-

циалистический государствотозынын тыш учурын јартап айдып берди.

Пролетариаттын диктатуразы керегинде суракты јартаарда Николай Челчинович элден озо, — социализмди јангыс ла ишмекчи класс ла онын марксистско-ленинский партиязы башкарганы ажыра бүдүрер аргалузын, экинчизинде, — ол башкартуны ишмекчи класс бойынын диктатуразы ажыра өткүрип турганын куучындады. Бу задалаларды јенүлү бүдүрерге кижинин күчин јиичи антамылган класстардын удурлашканын туй согуп, олордын бойлорын кыска өйдин туркунына јоголтор. Анайда ок социалистический производственный колбулар промышленностьто јенерин јеткилдеер ле көп миллиондор тоолу крестьяндарды социалистический јолго тургузары керектү болгонын пропагандист бистин орооннын историязынан алган чокум керектер ажыра јартады.

Пропагандист онын кийининде пролетариаттын диктатуразынын башка-башка государственный кебер-бүдүмин куучындады. Оны ээчиде текши албатынын государствотозы пролетариаттын диктатуразынын башкарузынан неле башкаланып турганын јартады.

Пропагандист бойынын бастыра куучынында социалистический демократияны там өскүрерин — бой-бойы үзүк јок колбулу болгоны керегинде шүүлте өткүрди.

Пропагандист социалистический демократиянын куучындап божойло, бистин ороондо эмди коммунизмди бүдүрип турган өйдө демократия өзүп турган төс уулам-жыларын јартады.

Эмдиги сйдө, баштапкызында, государственный аппарат бойы јаранып, демократический ээжилери тыгып, албаты шинжүзинин системазы тыгып јат.

Экинчизинде — элбек общественный организациялардын учуры бийиктеп јат. Олор партиянын ла государствотонын башкарганы ажыра иштеп, орооннын жүрүмин башкараарында там ла јаан учурлу иш бүдүрип јадылар.

Куучыннын учунда пропагандист албатынын элбек калыгы госу­дарственный ла общественный керектерди башкара­рында там ла көп турушканы, социалистический демократия тынып элбегени ажыра госу­дарство табынча жогололо, коммунистический общественный самоуправле­ниеге көчөрин жеткилдеер политический төзөлгөлөр беле­телип жат.

Бис бу статьяда Ондой аймакта «Искра» колхозтогы баштамы партийный организациянын пропагандизи Ни­колай Челчинович Курматовтын ижинин ченемелин к. карта көргүстис.

Я. ПУСТОГАЧЕВ,
КПСС-тин обкомынын политүредү аайынча Ту­ранын заведующийи.

8-чи Март — үй улустын телекейлик байрамы.

СОВЕТСКИЙ ҮЙ УЛУС — КОММУНИЗМ УЧУН ЭРЧИМДҮ ТАРТЫЖААЧЫЛАР

1921 жылда 8 мартта «Правда» газетте В. И. Ленин-
нин үй улустын Телекейлик күнине учурлаган статьясы
чурчалган. Владимир Ильич үй улусты жаңы жүрүм учун
тартыжуга көдүреринде бу байрамнын жаан учурын тем-
дектеп, бу күнде «телекейлик бастыра ороондорунда иш-
мекчи үй улустын тоозы жок жуундарунда Советский
Россияга — коркушту уур-күч, же бастыра телекейге
жаан учурлу, жайым учун чындык тартыжу баштаган
ороонго, көп уткуулдар айдылар» — деп бичиген.

Онон бери бежен жылдан ажыра өй өтти. Бу өйдүн
туркунына советский албатынын улу једимдерин, онын
јаан јенүлерин кайкап, сүүнип айткан уткуулду сөстөр-
ди бис көп укканыс. 1972 жылда декабрь айда Москвада
Советский Союзтын бежен жылдыгына учурчалган жаан
жуунда өскө ороондордон келген делегациялардын ады-
нан көп улус куучын айткан. Олор ончозы бистин Төрө-
листин улу једимдери, советский албатынын өзүми, тар-
тыжузы, јенүлери, ижи, жүрүми ончо албатыларга ксрүм-
јилү јозок болуп турганын темдектегендер.

Советский Союзтын экономический ле культурный
өзүмин түргендедер иште, бистин ороондо социализмди
бүдүрип, коммунизмди төзөп бүдүрер бастыра иштерде
үй улус эрчимдү турушкан да, туружып та јат.

Чындап та айтса, кажы ла предприятиеде, колхозто,
совхозто, школда, больницада, научный учреждениеде —
кандый ла иште үй улус иштеп, кичеемкей, билгир болго-
нын көргүскилейт.

Советский башкару үй улустын ат-нерелү ижин бий-
ик баалап, олорды ордендерле, медальдарла кайралдап

јат. Иште бийик једимдерге јеткени учун јангыс ла сегинчи бешјылдыкта 550 үй кижиге Социалистический Иштин Геройы деп ат-нере адалган, андый бийик ат-нере адаткан советский үй улустын текши тоозы дезе төрт муннан ашкан.

Бистин областьта койчылар Марчина Тана ла Толтокова Мария, бозу азыраачы Анна Напалкова Социалистический Иштин Геройы деп ат-неренин магын бийик тудуп јадылар.

Сүрекей јакшы иштеп, магы чыккан үй улус кажы ла коллективте бар. Олордын ончозын тоолоп адаар арга јок. Је СССР-дин 50 јылдыгына учурлаган мөрөйдө јаан јенгүлерге једип алган бир кезек үй улустын адын адабаска болбос. Кош-Агаш аймакта «Путь к коммунизму» колхозтын койчызы Жанылган Нурсепова кажы ла эчкиден, 400 граммнын ордына, 613 граммнан ноокы тараган, кажы ла койдон, 2000 граммнын ордына, 3111 граммнан түк кайчылап алган. «Улаганский» совхозтын койчызы Лидия Конунова, Кош-Агаш аймакта «Кызыл Мааны» колхозтын койчызы Светлана Самбулакова, СССР-дин 50 јылдыгынын адыла адалган колхозтын ады чыккан койчызы Джолтой Джекенова, Кан-Оозы аймакта «Путь к коммунизму» колхозтын уй саачызы Александра Маташева, Шебалиндеги совхозтын уй саачызы Любовь Выкурина, Турачактагы совхозтын уй саачызы Галина Лаптева ла јурт јерде иштеп турган онон до өскө ксп үй улустар ижинде јаан једимдерге једип алган. Майма аймакта Ыныргыдагы совхозтын бозу азыраачызы Наталья Свиридова «эн артык бозу азыраачы» деп ат ададары учун мөрөйдө јенгүчил болуп чыккан.

Областын промышленный предприятиелеринде бешјылдыктын јакылтазы аайынча пландарын өйинен озо бүдүрип, эмди 1973 јылдын экинчи јарымынын планын, 1974 јылдын планын бүдүрип турган үй улус бар.

Көп үй улустар, производсто иштеп турганыла коштой, јаан общественный иште турушкылайт. Үй

улустын ортозында парткомдордын члендери, партийный организациялардын качылары, јербойынын Советтеринин депутаттары, школдордо ада-энелердин комитеттеринин члендери, јаргыларда албаты заседательдер болуп тургандардын тоозы јылдын јылга көптөп јат. Олордын эн артыктары јаннын эн бийик государственный органынын СССР-дин Верховный Совединин депутадына ту-дулгылайт.

Уй улуска мынайда иштеерге советский башкарунын јетирип турган јаан кичеемели болужат. Фабрикалар ла заводтор јангы станокторло јепселип јат, цехтерде ишти јенилтер, кижинин су-кадыгына јарамыкту айалга төзөср јазалдар эдилет, оорый берген улуска болушту профи-лакторийлер ачылат, культурный амыраарын клубтар, кызыл толуктар, библиотекалар јеткилдейт.

Коммунистический партия ла Советский башкару уй улуска үренерине, иштеерине, амыраарына јарамыкту айалгалар төзөср иштерди тыгыда өткүрет. Былтыргы јылда бистин ороондо 9 миллионнон ажыра кичинек бал-дар ясляларга ла садтарга жүрген. Тогузынчы бешјыл-дыкта 2 миллион балдар жүргедий яслялар ла садтар ача-ры темдектелген. 5 миллионнон ажыра балдар узадыл-ган күндү школдордо ло группаларда үренип јат. Көп балдар школдын интернадында јадып үренгилейт. Андый интернаттар анчадала ыраак турлуларда иштеп турган малчылардын балдарын үредерине јаан болушту.

Јурт јерлерде балдардын ясляларынын ла садтары-нын тоозын көптөдип, олордын ижин јарандырып, бал-дардын су-кадыгына јарамыкту айалга төзөсрине колхоз-тордын ла совхозтордын партийный, профсоюзный ла комсомольский организациялар, уй улустын Советтери јаантайын ајару эткени уй улустын иште эрчимин бийик-тедерине јаан болуш јетирер.

Бытовой јеткилдешти, садуны јарандыраары ла элбе-дери јанынан өткүрилип турган иш уй улуска текши үредүзин ле культурный кемин бийиктедер, ижи јанынан

билгирин элбедер, бойынын өйинде амыраар арга берип јат. Бистин ороондо мундар тоолу үй улус иштеп тура, заочно үренип, орто ло бийик үредүлү специалисттер болуп турулар.

Социалистический хозяйствоны мынаг ары тыгыда өскүреринин улу программаны КПСС-тин XXIV съезди јөптөгөн. Ондо темдектелген бастыра иштер албатынын јадын-јүрүмин өгжидерине ууландырылган. Тогузынчы бешјылдык планы өйинен озо бүдүргени үй улустын јүрүминин айалгазын там јарандыраар, ологго мынаг јакшы иштеер, балдарын чыдадарга сүрекей јакшы айалгалар төзсөрине болужат.

Советский үй улустын јүрүмин көрүп, капиталистический ле јаңы өзүп турган ороондордын үй улустары бойларынын јүрүминин айалгазын кубултары, кижии кулданар обществоны јоголторы учун, јердин үстинде јуучак болбос, амыр-энчү јүрүм болоры учун тартыжузын тыгыдып турулар. Базынчыкта ла кулданышта јаткан бастыра улуска советский үй улустын једимдери јакшынак јозок болуп, ологды јаңы тартыжуга кычырат.

Е. МУЛТУЕВА

БАЖАЛЫКТАР

Вьетнамга — амыр-энчү!	1
Дуртхозяйственый производствоньг экономиказына — пар- тийный башкарту	7
Бешјылдыкка — тан алдынан јомөлтө	11
Предприятиенин алынган молју-планы	15
Интернационалист болоры	19
Тын өзүмдү социалистический обществоньг аграрный колбулары	23
КПСС-тинг экономический политиказынын төс амадузы	27
Пропагандист Курматов	33
Советский үй улус — коммунизм учун эрчимдү тартыжаачылар	37

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано к печати 27/II 1973 г. Формат 70×108 ¹/₃₂. Усл. печ. л. 1,75.
Уч.-изд. л. 1,67 АН 10052. Заказ 935. Тираж 972. Цена 4 коп.

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издательства,
г. Горно-Алтайск, пр. Коммунистический, 44.
Горно-Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

4 акча